

בעין צופיה

הטוטו בנאלי: לכו נא ונזכרה.

מר ב. פרנס - (פנים חדשות או מקר-טודע מתמול-שלושם המסתתר בשם- ריר-חביונה של שירת-היננים?) - פרנס סם בכתובים (נל. מיו) עתונה של קבוצת סופרים עברים דבריי-נאצה על עדר כותבי עבריות. המאמר קרוי בעין יפה והמדובר בו על אלה המבקרים, שהם כאותה כת חובשים - חצים נלבים וחצים מחקרי-הוקנים ומר- כיבים אבעבועותי ושהם הם העומדים בראש כל העתונות ולועסים מרוב הרחבת הדעת וכו'. הלא הם עררי- המבקרים הגולשים מהרה-בקורת שלנו והם המקשקשים מתוך התמוגגות והש- תפכות הנפשי. וצאן-העדר בא נקוב בשמותיו ועפי סדר איב: ש. ארנסט, מ. אבי-שאו, ארי אכנ-זהב, א. ברודס, י. גור-אריה, עזרא זוסמן, נ. שלפיר, בן-ציון יודיה, צ. קרול, יעקב רמון, (לא י. צ. רמון), מ. רבינון וכו'. י. ורשוואק, ב. כהן, אלה יוצרים עכשיו אצלנו את דעת הקהל המתענין בשאלות-ספרות ואמנות ומפתחים את טעמו של צבור-קוראני, כי בכל מקום הם בני-בית. עכ"ל.

אין כונתי לשמש פרקליט לכל אלה שמבקרי-המבקרים המוסמך מטעם כתובים העברים לפנינו כבני-מרון: אפשר שהם מושלמים בכל המעלות וכשרים למלאכת-הבקורת ואפשר שאין בהם מחוס ואינם ראויים לאצטלא זו כלל. רצוני רק להעיר, כי אנדה בידה המבקר מלכו בהעמידו, בראש כל העתונות את קומץ הנקובים בשמותיהם, רובם צעירים, שאין מעשה-ההתקלמות בהם מצריך מדה יחירה של נבונה, ביחוד מאחורי מבצרי-הפסיכונים (מתוך לגלגו של רצונות-הרצונות על הפר- חיים ניכר שהוא זקן ורגיל וכו') - ולא אלה הם העושים את דעת הקהל וכו'.

אמנם, זה שבראש-העדר מרבה בכתיבה ומקולמוסו, שבחינה עתונאית זה שופעת ברכת-מאמרם וסקירות וא. ר. מלאכי ישב כבר אתו לדון והאשימו כי אינו אלא מה שקורין פלאניאטור בלע"ז, אולם נבצר ממני להבין בשלמה זכה להיות מיוצרי דעת הקהל יותר משאר עתונאים הכותכים אף הזמה בעניי-ספרות וסופרים, מהם, למשל, מ. אוגנרפלד, שאחת האכסניות המרובות שלו נקבעה בכתובים?

ארי אבן-זהב יודע לי כמחבר של מחזורי-שירה, ננוי נשמה, בתוכני ירושלים וכדרכם של שירים, ביחוד משל פנים חדשות, הם בודאי תובעים מפי הבקורת: דרשוני; אולם הוא לא כתב מימיו אף בקורת אחת על סופר או ספר בישראל.

ידעתי גם את א. ברודס והטמתי להעלות את דבריי-הבקורת שלו (רבישע) הלא בעיני בקורת, בכל מקום הוא בן-בית ועמידתו, בראש כל

העתונות!) ומצאתי את שירי כהפועל הצעירי, דברי, העולם, מולדת, הנור- ער והאיץ, הדוארי, נתיבותי ועוד, אולם בקורת בכל אלה לא מצאתי, מלבד רשימה אחת ויחידה על אורי צבי גרינברג, במקרה באחד העתונים המפלגתיים, שמר פרנס הואיל שלא להוכיח בסדר איב את יוצרי דעת הקהל שבהם.

אם עזרא זוסמן, סטירוני-שירה, כותב הערה קצרה על גפורי-הכרו לניל ולראשית-מצעדים (ש. שלום, בלב הער- לם) ומלבד ההערה הזו לא כתב על ספרות וסופרים אלא רשימה אחת (על בראשית המוסקבאית) נורה עליו שיהא נחשב ליוצר דעת הקהל ואם, למשל, ב. סליכס כותב בקורת על אותו לב העולם בנוסה ה-Schulmeisterlein שאינו אומר אלא מקצת שבחו של צורבא- דרבנן בפניו, שלא יתירי (עין הדים) - אפונה, אם ב. פרנס יאות להכניס את מחלק-הציונים לאתרו ולעיתיד לבוא לבין עדר הגולשים מהר הבקורת.

ידעתי גם את נבריא שלפיר ועד כמה שידוע לי הוציא שלשה קובצי-שירה (לנין, גינברג, ורעבי), שהם בודאי טעונים בקורת, אולם מחבי רם לא נתן ביותר את ידו בבקורת ואה המבקר שבו גילו, במקרה, עורכי כתובים, הלא-לא פרנס נחיו אלא שלש רשימות ספרותיות ומהן שתיים נתפרסמו בכתובים (על ארמי של באם ועל ין קספרוביץ, אפשר שב. פרנס אינו מתכוון לרשימות האלה, באשר נרסמו בעתונם של מחלקי-הציונים, כי אין אדם משים את עצמו רשע, והוא מרמו לרשימה השלישית על פטירתו של פשיבישבסקי שפורסמה בדברי - הרי שאלה בסי: אם בני-העדר פסולים לבקורת - מה ראו כתובים לפרסם מאמר- שיחה עם פשיבישבסקי דוקא מפרי-עטו של אחד הגולשים, י. ורשוואק?

ואנכי גם י. צ. רמון נתסס לדבר-עברה וכתב שירי-השירים חוכו רצוף התמוגגות על החוט המשולש ביאליק-ציוני-הבסקי-שניאור שבמהדורה תנינא, (קרי: א. צ. גרינברג-שלונסקי- למדן) והשתפכות על בעל-ההשתפכותי אחיו הצעיר כמר יעקב יחי - ומה טרח ב. פרנס להעיר במפורש בכפל-מרכאות וסימן-קריאה: לא י. צ. רמון?

אם, למשל, צבי קרול, צעיר הנגסה את יכלתו בדבריי-שיר, כותב בקורת על המחזה פולצלינה-מכניסין אותו מיד למכלאות-צאן, אולם אם עושה כזאת אחד מבעלי-הכתובים מאחורי שלשת ככביו אין הוא, חלילה, עושה את דעת הקהל! אמנם, את הטאו של קרול אזכיר היום: הוא התמוגג וכתב דבריי-חוב בעוד אשר המכניג ביטל את המחזה בשורות הריסר והצטער על שנרסם בכלל, האם רק בשל כך ישפר

חלקו של בעלי-הככבים ולא יסופח ביננו העדר? אם כן, הרי גם שלום שפינס עתיד ליתן דין וחשבון, אף הוא כתב בקורת חיובית, וארוכה דוקא, ולא דן- אוי לאותה בושח! - את מחזה קדושי בלוי"ש לנינה-למה נסקר אפוא מקומו בסבלא השחורה? וגם ידו של שלום שפירייט בפועלים: הלא רשם לפניו כמה וכמה סקירות - אם זכרוננו לא יטעני, יותר מאשר ברודס, שלפיר, אבך זהב וזוסמן - על דבריי-ספרות ועינו - דוקא היפה-משוטטת על רשימותיו ועין בהערותו על, משא כהרים ועוד, והרי חי וקיים גם א. ד. פרידמן, שאין ידו שומה בצלחת והוא משכים לפתחי הבקורת והוא מאלה הסוכרים, כי העין היפה היא מהמצוות המפורשות, שחור בתן מוטלת על איש מבקר בעטו ולא עוד אלא שמארבעת-הבנים, שהוא מונה בתורת-הבקורת, חביב עליו זה המוצא תמיד טעם לשבח ומכריע לכה זכות, וישנו בית ר' בנימין, שאינו רואה כל עברה בקצת התמוגגות וראה הוברות ההדי האחרונות והרשימות על, עונג שבת) וכשנרסמה הרשימה הראשונה, הסופה וקטלנית, על ימים ולילות הוא יצא כנגד הקטלנות הזו וטעא דבריי- שבת - איככה אפוא יש להניח, כי הסופר הזה איננו יוצר את דעת-הקהל אצלנו

ויוצרה הוא דוקא אכנ-זהב, שלא כתב שורת-בקורת אחת בחייו? נו, וכל המסיי עין לבעלי-הכתובים - אם לנקוט כלשון נו של ב. פרנס - המבקרים בעלי ראשי התיבות שספרם לרובי אינם עושים את דעת הקהל - את זו בעלת העין היפה וזו שבמרכאות - בטאומה? המימות זו - מנין? אכן, קלה היא ההצלפה על נבי בהמטה הרקה שבעדר, ולבסוף מעשה שהיה: באקדמח הרשימות, כחינותי אשר ליעקב קופליביץ המהפוסמות לסירונין בהפועל-הצעיר, הבטיח המתכנן לבקר את הסופרים בבקרת-דוועיה, הסופר א. ברש, אשר זכה לעבור ראשון תחת שבט-הרועה, נצנצה בו האסוציאציה של הכתוב המלא (כבקרית רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו) והוא נפגע - ובצדק - ויצא בשערי-הכתובים למחות קבל-עם נגד הכטוי המעליב הזה, ונראה לי כי גם הפעם חובה היא לצאת בעקבותיו של אשר ברש ולמחות כמותו נגד כווי הכבוד, עדר החולך ונשנה ונשלש ברשימתו של ב. פרנס - אמנם, פלדש- רים בלע"ז, חצים נלבים וחצים מחקני חוקנים ומרכיבי-אבעבועותי אינם כבוד ופאר לבקורת, אולם נטריריים בלע"ז המחבבים טרמינולוגיה בהמתית מכל שכן, דב שמוק